

Výzva Budování kapacit pro rozvoj škol II
Povinně volitelná aktivita č. 7

Odborný a didaktický posudek programu

(vzor)

Dva odborné a didaktické posudky jsou součástí finální verze každého vytvořeného programu. Dva posuzovatelé zpracovávají posudky nezávisle jeden na druhém a současně se nepodíleli na tvorbě posuzovaných programů a s nimi souvisejících materiálů. Smysl a podmínky zpracování odborných a didaktických posudků jsou uvedeny v Pravidlech pro žadatele a příjemce – specifická část, kap. 5,2,4:

Případné připomínky a návrhy posuzovatelů příjemce vypořádá a zadá posuzovatelům (kteří zpracovali původní posudek) následně vypracování nového posudku. Podmínkou pro schválení výstupu jsou dva doporučující posudky, které budou součástí finální verze programu.

Schvalující posudky potvrzují soulad nově vytvořeného programu se zaměřením výzvy, soulad se strategickými dokumenty, s pojetím Kompetencí pro demokratickou kulturu, s požadavky na výstupy této aktivity a potvrzují potřebnou odbornou a didaktickou úroveň vytvořeného programu.

I.

Příjemce	Středisko ekologické výchovy SEVER Horní Maršov o.p.s.
Registrační číslo projektu	CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_032/0008129
Název projektu	UBUNTU - škola demokratického občanství
Název vytvořeného programu	UBUNTU - Škola demokratického občanství Vzdělávací program pro pedagogické pracovníky a pracovníky neformálního vzdělávání se zájmem o rozvoj kompetencí pro demokratickou kulturu u žáků SŠ a o rozvoj demokratické kultury školy
Pořadové číslo zprávy o realizaci, ke které je posudek dokládán	3.

II.

1. Celkové zhodnocení programu

- a) *Je název programu srozumitelný a vyjadřuje jeho obsah?*
Ano, název programu je srozumitelný a v souladu s jeho obsahem
- b) *Odpovídá název programu názvu, který příjemce uvedl do přílohy žádosti o podporu Přehled vytvářených programů a zvolených tematických oblastí?*
Ano.
- c) *Je jasně stanoven cíl programu?*
Ano.
- d) *Je dosažení vzdělávacího cíle programu reálné?*
Ano. Dosažení vzdělávacího cíle programu je reálné jak v celkovém časovém horizontu, tak v počtu účastníků, ale i také vzhledem k obsahu a využitým metodickým postupům.
- e) *Je vzdělávací cíl stanoven v souladu s Kompetencemi pro demokratickou kulturu – viz kap. 2 Pravidel pro žadatele a příjemce – specifická část?*
Vzdělávací cíl koreluje s Kompetencemi pro demokratickou kulturu prezentovanými v Pravidlech pro žadatele a příjemce.
- f) *Pokud je program určen dětem a žákům, jsou rozvíjeny odpovídající klíčové kompetence? Je vzdělávací cíl stanoven v souladu s příslušným RVP?*
-
- g) *Pokud je program určen pedagogům, odpovídá vzdělávací cíl programu potřebám jejich pedagogické praxe?*
Ano, cíl plně odpovídá potřebám pedagogů v oblasti inovativního přístupu k vlastní pedagogické praxi a potřebě její reflexe a sebereflexe.
- h) *Je jasně stanovena cílová skupina?*
Ano, cílovou skupinou jsou pedagogičtí pracovníci a pracovníci neformálního vzdělávání.
- i) *Odpovídá zvolená cílová skupina programu údaj, který uvedl příjemce do přílohy žádosti o podporu Přehled vytvářených programů a zvolených tematických oblastí?*
Ano, odpovídá.
- j) *Odpovídá zaměření a obsah programu zvolené cílové skupině?*
Ano, odpovídá.
- k) *Pokud se jedná o program s uzpůsobením pro žáky se SVP ve smyslu společného vzdělávání, je splněna podmínka, že jej mohou žáci se SVP bez problému absolvovat?*

- l) *Odpovídá obsah a pojetí programu Kompetencím po demokratickou kulturu a pojetí aktivity č. 7 ve výzvě?*
Ano, odpovídá.
- m) *Není koncepce programu v rozporu s pojetím Kompetencí po demokratickou kulturu a pojetím aktivity č. 7 ve výzvě?*
Ne. Koncepce programu odpovídá Kompetencím pro demokratickou kulturu také charakteristice aktivity č. 7 ve výzvě.
- n) *Odpovídá obsah programu zvolené tematické oblasti (viz kap. 5.2.4 Pravidel pro žadatele a příjemce – specifická část), kterou příjemce uvedl do přílohy žádosti o podporu Přehled vytvářených programů a zvolených tematických oblastí?*
Ano, odpovídá.
- o) *Odpovídá hodinová dotace obsahu a cílům programu?*
Hodinová dotace je v souladu s obsahem programu a je reálná i ve vztahu k jeho cílům.
- p) *Je program zpracován na dostatečné grafické úrovni s využitím vzoru přílohy pro vzdělávací program (viz vzor na webu MŠMT)?*
Ano.
- q) *Je program zpracován ve všech částech, které obsahuje vzor přílohy pro vzdělávací program (viz vzor na webu MŠMT)?*
Ano.
- r) *Obsahuje program všechny povinné dílčí výstupy vzdělávacího programu tak, jak jsou uvedeny v popisu aktivity č. 7 v Pravidlech pro žadatele a příjemce – specifická část?*
Ano.
- s) *Obsahuje program všechny povinné dílčí výstupy vzdělávacího programu minimálně tak, jak je příjemce uvedl v příloze žádosti o podporu Přehled klíčových výstupů k naplnění indikátorů projektu ESF?*
Ano.
- t) *Proběhlo ověření programu dle podmínek uvedených v Pravidlech pro žadatele a příjemce – specifická část – viz kap. 2 a kap. 5.2.4?*
Ověření programu proběhlo na relevantním vzorku cílové skupiny, v celém plánovaném rozsahu a s plánovanými aktivitami včetně evaluací ze strany účastníků programu
- u) *Je součástí finální verze programu Zpráva o ověření programu v praxi (viz vzor na webu MŠMT)? Byly do finální verze programu skutečně zpracovány poznatky z ověření programu v praxi?*
Ano.

v) *Vypořádal a zpracoval příjemce Vaše případné připomínky a návrhy, pokud jste je před vypracováním této finální verze posudku vznesl/a?*

Před vypracováním tohoto posudku jsem nevznesla žádné připomínky nebo návrhy, s programem jsme se seznámila až jeho finální verzi.

w) *Jaké jsou slabé a silné stránky programu?*

Program je koncepčně dobře zpracován, metodicky promyšlen. Jeho jednotlivé části tvoří kompaktní celek. Pozitivní je důraz, který kladou autoři na evaluační a autoevaluační stránku. Semináře a následná metodická práce s účastníky programu tvoří základní páteř programu a jsou jeho předností.

Slabší se v programu jeví menší pozornost věnovaná teoretickému zázemí jednotlivých témat vzdělávání. Poněkud nevyváženě působí poměr mezi získáváním nových a aktuálních poznatků v oblasti politologie, sociologie a dalších společenských disciplín, ze kterých vychází obsah občanského vzdělávání, a didakticko – metodickou náplní programu. To však není taková slabá stránka, kterou by nebylo možné v dalších realizacích programu odstranit.

x) *Jak hodnotíte celkové zpracování programu a jeho kvalitu? Vložte slovní hodnocení.*

Pokud byste měl/a program ohodnotit známkou, jakou mu udělíte? Známkování jako ve škole, tj. od jedničky (nejlepší hodnocení) do pětky (nejhorší hodnocení).

Program je celkově dobře zpracován, je patrné velké zaujetí jeho autorů pro téma stejně jak jejich zkušenost s bezprostřední prací se školami i se subjekty neformálního vzdělávání.

Určitou slabinu jsem popsala výše.

Celková známka: 2

y) *Doporučujete program k realizaci tvůrcem programu?*

Ano, tvůrce prokázal, že rozumí prostředí škol, potřebám občanského vzdělávání na školách stejně jako z toho vyplývajícím metodickým potřebám pedagogů.

z) *Doporučujete program k realizaci i dalšími subjekty?*

Ponechala bych na tvůrci, aby program šířil mezi pedagogy, zejména z důvodu cenné zkušenosti, kterou autoři získali při jeho tvorbě, realizaci a ověřování, které jsou těžko přenositelné.

2. Zhodnocení programu z odborného hlediska

- a) *Je program ve všech dílčích výstupech zpracován kvalitně a na potřebné odborné úrovni?*
Program je zpracován dobře, na jednotlivých částech je patrné, že je zpracovávali různí autoři. Celkově jej vzhledem k jeho určení pro praktickou spolupráci s pedagogy základních a zejména středních škol lze považovat za odborně dostatečný.
- b) *Je z odborného hlediska program koncipován logicky?*
Ano, jednotlivé části jsou nejenom z metodického, ale i z odborného hlediska koncipovány logicky a vytvářejí ucelený program.
- c) *Je program ve všech dílčích výstupech zpracován dostatečně přehledně?*
Ne zcela. Zde se projevuje rozdílná zkušenost autorů s odborným teoreticko – metodickým textem, ale není to natolik závažné, aby bylo nutno navrhopvat nějaké rozsáhlejší úpravy.
- d) *Jsou jednotlivé obsahové části programu propojeny, existuje potřebná návaznost jednotlivých obsahových celků?*
Potřebná návaznost jednotlivých obsahových celků je zcela patrná, jejich logické uspořádání a vnitřní provázanost jsou přednostmi programu.
- e) *Odpovídá odborná úroveň programu současným poznatkům a je dostatečně aktuální?*
Program vychází z aktuálních zdrojů, svým obsahem je sám zcela aktuální a odpovídá současnému stavu bádání v oblasti občanského vzdělávání v České republice.
- f) *Je program z odborného hlediska zpracován v souladu s Kompetencemi pro demokratickou kulturu?*
Ano, program je pracován v souladu s Kompetencemi pro demokratickou kulturu.
- g) *Je program ve všech dílčích výstupech dostatečně podrobně rozpracován (tj. tak, aby mohl být bez problémů realizován bez dalšího doplňování obsahu učiva apod. i jiným subjektem, v jiné škole)?*
Ano, program je dostatečně podrobně rozpracován, může být realizován i jinými vzdělávacími subjekty. Jak jsem však již zmínila výše cennou devizou je skutečnost, že jej realizují jeho samotní autoři, kteří prošli všemi potřebnými realizačními a hodnotícími fázemi.
- h) *Je program ve všech dílčích výstupech zpracován tak, že je možná jeho bezproblémová přenositelnost (vyjma částí programu, které jsou popř. vázány na konkrétní region, konkrétní objekt atd., popř. obsahuje program varianty pro jiný region, objekt nebo metodický návod na možnou úpravu pro realizaci v jiném regionu, objektu apod.)?*
Ano, program je koncipován tak, že jej lze dobře sdílet.
- i) *Pokud je program určen pedagogickým pracovníkům, je zpracován ve formě odpovídající požadavkům na akreditované programy DVPP: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/dalsi-vzdelavani/akreditace-v-systemu-dvpp>?*
Ano.

j) *Pokud je program určen pedagogickým pracovníkům a obsahuje distanční část, je zpracován dle akreditačních požadavků na programy DVPP s distanční částí: <http://www.msmt.cz/file/36202?>*

k) *Je soubor odkazů na materiály, které byly pro danou problematiku vytvořeny v předchozích projektech, dostatečně rozsáhlý, jsou anotace výstižné a jsou odkazy funkční?*
Ano.

l) *Je terminologie používaná ve všech dílčích výstupech na odpovídající odborné úrovni, popř. je v odůvodněných případech dostatečně vysvětlena?*
Autoři se snaží pracovat s odbornými termíny co nejpřesněji a volí i možnost jejich vysvětlení v případech, kdy se domnívají, že jsou pro účastníky programu nové. Přesto bych doporučovala v dalších realizacích programu užší spolupráci s odborníky, zejména z oblasti politologie a sociologie.

m) *Obsahuje program potřebné odkazy na použité zdroje?*
Ano.

n) *Jsou citace uváděny v souladu s platnou normou?*
Ano.

o) *Prošel program ve všech dílčích výstupech jazykovou korekturou?*
Ano.

p) *Je program ve všech dílčích výstupech na potřebné jazykové, stylistické a grafické úrovni?*
Ano.

q) *Je program ve všech dílčích výstupech zpracován tak, že splňuje všechny požadavky uvedené v Kritériích kvality digitálních vzdělávacích zdrojů podpořených z veřejných rozpočtů: http://clanky.rvp.cz/wp-content/upload/prilohy/21071/kriteria_kvality_digitalnich_vzdelavacich_zdroju.pdf?*
Ano.

r) *Doložil příjemce, jak nabídl program ke zveřejnění na portálech uvedených v Pravidlech pro žadatele a příjemce – specifická část?*
Ano.

s) *Jak hodnotíte celkovou odbornou úroveň programu?*
Po odborné stránce program odpovídá současnému stavu poznání a bádání v oblasti občanského vzdělávání. Přesto, jak již bylo uvedeno výše, doporučuji autorům užší spolupráci s odborníky odpovídajících společenskovedních oborů, aby programu zajistili aktuálnost a odbornou správnost řešených témat.

3. Zhodnocení programu z didaktického hlediska

- a) *Jsou zvolené metody, postupy a formy výuky/realizace programu vhodné?*
Ano, pro naplnění cílů programu v jeho jednotlivých aktivitách i celkově jsou vhodné.
- b) *Odpovídají zvolené metody, postupy a formy dané cílové skupině?*
Ano, vzhledem k tomu, že se očekává jejich následné využití při práci ve výuce, je přínosné, že si jednotlivými metodami a formami práce pedagogové projdou a navíc mají příležitost je reflektovat.
- c) *Odpovídá obsah a odborná náročnost programu zvolené cílové skupině?*
Ano, přesto doporučuji zaměřit se při dalších realizacích více na zprostředkování teoretického obsahu jednotlivých témat, aby se program nezaměřoval pouze na „techniku“ občanského vzdělávání, nabízel pedagogům také nejnovější odborné poznatky a možnost promýšlení jejich významu a důležitosti.
- d) *Pokud je program určen pro děti a žáky, jsou zohledněny věkové zvláštnosti dané cílové skupiny?*

- e) *Pokud je program určen pro pedagogy, jsou z hlediska andragogiky zvoleny odpovídající formy výuky?*
Ano.
- f) *Je v programu zvolena a realizována vhodná forma motivace cílové skupiny?*
Ano.
- g) *Jsou využity vhodné aktivizační metody?*
Ano. Přínosná je také logika jejich zařazování po sobě do programu, což vede k jeho vnitřní metodické konzistenci.
- h) *Jsou v programu využívány vhodné didaktické pomůcky?*
Ano. Respektují různé materiální možnosti pedagogů i škol.
- i) *Je metodika programu zpracována na potřebné didaktické úrovni?*
Ano, i když doporučuji věnovat větší pozornost jednotnému používání odborné terminologie.
- j) *Obsahuje program všechny potřebné materiály, prezentace, odborné texty, baterie příkladů dobré praxe, seznam doporučené literatury, internetové odkazy, klíče k listům úkolů, křížovek, kvízů, poznatky z ověření v praxi atd.?*
Ano.

k) *Jak hodnotíte celkovou didaktickou úroveň programu?*

Program byl vytvořen a realizován se snahou o pomoc pedagogům při realizaci občanského vzdělávání a také se snahou o rozvoj schopnosti účastníků provádět potřebnou reflexi své pedagogické činnosti a sebereflexi svého pedagogického stylu. Velmi oceňuji logickou provázanost jeho jednotlivých částí, portfolio učitelů, důraz na reflexi jednotlivých částí, na sebereflexi vlastního pedagogického přístupu jednotlivých účastníků programu, snahu o vytvoření co nejsdílnější a kolegiálně podporující atmosféry, logiku metodického vedení pedagogů. Možná bych z didaktického hlediska ještě doplnila jakousi databázi dalších možných aktivit vedoucích k získávání a posilování Kompetencí demokratické kultury a zkušenosti s nimi. To však může být postupně doplňováno v rámci dalších ročníků programu.

Případné další komentáře/poznámky k programu

V současné době se otázkou občanského vzdělávání a jeho možností či limitů zabývá odborná veřejnost i pedagogové zejména v oblasti formálního vzdělávání. Přesto stále chybí koncepčně dobře vymezený rámec, který by zohledňoval jeho specifika.

Programy, jako je projekt UBUNTU, jsou cenným příspěvkem v době, kdy se stále zabýváme otázkami po obsahu a podobě občanského vzdělávání a nároky, které bychom na něj měli klást. Mezitím je potřeba konkrétní práce s pedagogy, kteří potřebují příležitosti pro vlastní promyšlení smyslu, obsahu a cílů občanského vzdělávání, příležitosti pro hledání postupů, kterými účinné občanské vzdělávání realizovat, aby bezprostředně přenášeli své zkušenosti na své žáky. Tento program navíc nabízí organicky zakomponovanou a logicky postavenou metodickou podporu, což je jeho velkou předností.

Autoři při dalších realizacích tohoto programu jistě sami přijdou na jeho dosud skryté možnosti a s pronikáním do problematiky obsahové budou začleňovat teoretická východiska pro některé základní termíny programu i do vlastní práce s učiteli základních a středních škol.

Potvrzují soulad tohoto programu se zaměřením výzvy, se strategickými dokumenty, s pojetím Kompetencí pro demokratickou kulturu a s požadavky na výstupy aktivity č. 7, které jsou uvedeny v Pravidlech pro žadatele a příjemce – specifická část (navazující dokument výzvy Budování kapacit pro rozvoj škol II). Program je zpracován kompletně a je na potřebné odborné a didaktické úrovni.

	Jméno, příjmení, titul	Datum a místo	Podpis
Zpracoval/a	Mgr. Ivana Havlínová, Ph.D.	6. 12. 2019, Ústí nad Labem	

